

Име

Държавно лесничейство "Ардино", административна принадлежност РУГ Кърджали.
Лесоустройствен проект 1994 година, ревизионен период 1981-1992.

Местонахождение

ДЛ "Ардино" носи името на град Ардино, където се намира и седалището му. Лесничейството се намира в Югозападната част на Хасковска област, на границата с Пловдивска област. На север и изток то граничи с ДЛ "Кърджали", на юг с ДЛ "Момчилград" и ДЛ "Златоград", на запад с ДЛ "Славейно".

Територията на ДЛ "Ардино" е разположена в границите на община Ардино, образувана от землищата на 53 села.

Географско положение

ДЛ "Ардино" попада в Южно-крайграничната горскорастителна област, подобласт Ардинска. Разположено е в западната част на Източните Родопи, изцяло във водосборния басейн на река Арда. ДЛ "Ардино" има неправилна четириъгълна форма с най-голяма дължина север-юг 54 км и най-голяма ширина изток-запад 42 км.

Релеф

Територията на ДЛ "Ардино" има планински характер. Теренът е пресечен, с дълбоко врязани реки и долове, между които се издигат заоблени, стръмни и дълги била с преобладаващи южни и северни изложения. Склоновете са предимно стръмни и много стръмни, което прави терена трудно проходим, особено този северно от р. Арда, язовир "Кърджали" и р. Давидковска Малка Арда.

Най-високата точка в лесничейството е връх Близкия хълм – 1301,5 м н.в., а най-ниската – 320 м н.в. при водослива на Машкупски дол, р. Арда и яз. "Кърджали, където е и границата на лесничейството. Преобладават терени с надморска височина от 500 до 900 м.

Таблица № 1

за разпределението на дървопроизводителната площ според наклона на терена

Степен на наклона	Площ в хектари	%
равно (0-4)	23,5	0,1
полегато (5-10)	117,7	0,7
наклонено (11-20)	1400,7	8,0
стръмно (21-30)	8932,5	51,2
мн.стръмно (над 31)	6981,7	40,0
Общо:	17456,1	100,0

Хидроложки условия

Територията на ДЛ "Ардино" обхваща средната част от водосборния басейн на река Арда. Тя извира от района на с. Арда, Пловдивска област, тече на изток, а след град Рудозем на североизток и през цялата територия на лесничейството до гр. Кърджали. В района на ДЛ "Ардино" в р. Арда се вливат реките Боровица, Давидковска Малка Арда и Праховска река. На територията на лесничейството р. Арда е поройна река с постоянно водно течение, но променлив режим.

По-големите долове, минаващи през лесничейството са: Рибни дол, Ленище дере, Ада дере, Кара дере и Къджа дере. Тук се намира и най-горната част на яз. "Кърджали". Общо водните течения (без течението на р. Арда) в района на ДЛ "Ардино" се характеризират с големи наклони, променлив воден режим и ясно изразен пороен характер.

Геоложки строеж

В геолого-петрографско отношение районът на ДЛ "Ардино" е твърде еднообразен и не е изключение от общия строеж на Родопския масив. Основните скали, върху които са се образували почвите, са представени от трите основни типа: метаморфни, седиментни и вулканични. Най-голямо разпространение имат метаморфните скали и техните разновидности: гранитизирани гнайси, гранито-гнайси, биотитови гнайси, които постепенно преминават в гранито-гнайси. Метаморфните скали са от архаическия период. Вулканичните скали са представени главно от риолити и сиенити и техните туфи.

Седиментните скали са представени от брекчии, конгломерати, пясъчници, мергели и варовици. Те имат терциерен произход и разпространението им е много ограничено.

Климатични условия

Според климатичното райониране на Събев-Станев, района на ДЛ "Ардино" се намира в Континентално-Средиземноморската климатична област, Южнобългарска климатична подобласт и в частност в Източнородопския нископланински климатичен район (400-1000 м н.в.).

Средната годишна температура се движи от 8°C (за по-високите части на лесничейството) до 11,5°C (за по-ниските му части). Зимата е умерено студена. Средните температури през месец юли варират от 17,5°C до 22°C. Общо взето районът е един от най-слънчевите в страната, като лятното засушаване продължава най-често до средата на октомври. Средната дата на началото на периода с устойчиво задържане на температурата над 5°C е 10 март (за по-ниските части) и от 1 април (за по-високите части), а край на периода е от 7-28 ноември, или продължителността на вегетационния период е средно 230 дни.

Максималната сума на валежите е през зимата и пролетта. Месец с максимална валежна сума е декември, а с минимална – септември. Средната дата на първата снежна покривка е 1 декември, а на последната 20 март, като средния брой на дните със снежна покривка е 115. Средната височина през януари е 10 см.

Климатичните условия в ДЛ "Ардино" са благоприятни за развитието на дървесната растителност. Трябва да се отбележи, че по-топлия и сух климат е причина за едно общо повдигане на горните граници на ареалите на всички дървесни видове, в сравнение със същите от вътрешността на страната.

Данни за температурата на въздуха и за количеството на валежите са представени съответно в Таблица № 2 и Таблица № 3.

Таблица № 2
за температурата на въздуха

Климатичен район с надморска височина в метри	Средна годишна температура	Средна годишна абсолютна минимална	Средна годишна абсолютна максимална
Източнородопски нископланински климатичен район (400-1000 м н.в.)	8,1 / 11,5	-17,0 / -14,0	32,0 / 35,0

Таблица № 3
за количеството на валежите

Климатичен район с надморска височина в метри	Сума валежи годишно в мм	Месец с максимална валежна сума	Месец с минимална валежна сума
Източнородопски нископланински климатичен район (400-1000 м н.в.)	725-975	XII	IX

Почви

На територията на ДЛ "Ардино" са установени следните типове и подтипове горски почви: алувиална, канелена излужена и кафяви горски почви с трите им подтипа.

Таблица № 4
за разпределението на дървопроизводителната площ по почвени типове

Типове горски почви	Площ в ха	%
алувиална	2,5	-
канелена горска излужена	11102,2	63,6
кафява горска тъмна	85,2	0,5
кафява горска преходна	2974,3	17,1
кафява горска светла	3276,4	18,8
Всичко:	17456,1	100,0

В ДЛ “Ардино” ерозията е силно развита. За спирането на тези процеси е необходимо да продължи работата на лесничейството по залесителните и отчасти технико-укрепителни мероприятия.

Растителност

Територията на ДЛ “Ардино” попада изцяло в Южната крайгранична област, подобласт Ардинска, със следните пояси и подпояси:

Ю-I – Долен равнинно-хълмист и хълмисто-предпланински пояс на дъбовите гори (0-800 м н.в.)

Ю-I-1 – Подпояс на крайречните и лонгозни гори (0-800 м н.в.)

Естествената горска растителност се състои от елша, ясен, келяв габър, зимен дъб и други, а създадените култури са от черен бор и тополи.

Ю-I-2, 2а – Подпояс на равнинно-хълмистите дъбови гори (0-600 м н.в.)

Естествената горска растителност е предимно от зимен дъб, келяв габър и отчасти издънкова бреза, а създадените култури са от черен и бял бор.

Ю-I-3 – Подпояс на хълмисто-предпланинските смесени широколистни гори (600-800 м н.в.)

Естествената горска растителност се състои от зимен дъб, бук, благун, бреза и други, а създадените култури са от черен и бял бор, лиственица, дуглазка ела и други.

Ю-II – Среден планински пояс на горите от бук и иглолистни (800-2200 м н.в.)

Ю-II-1 – Подпояс на нископланинските гори от горун, бук и ела (800-1500 м н.в.)

В този подпояс горската растителност е представена от чисти и смесени издънкови насаждения от бук, зимен дъб, бреза и други, както и култури от бял бор, смърч и дуглазка ела.

Общо горската растителност е представена от три основни групи насаждения:

- естествени семенни насаждения – представляват много малка, незначителна част от горската растителност;
- изкуствени насаждения от иглолистни дървесни видове (бял бор, черен бор, смърч, дуглазка ела и лиственица), обхващащи най-голяма част от територията на лесничейството;
- издънкови насаждения предимно от бук, зимен дъб, брези и по-рядко от габър, воден габър и келяв габър.

Храстите, срещащи се на територията на лесничейството са дрян, шипка, леска и други.

Таблица № 5
Разпределение на площта по дървесни видове

Дървесни видове	Сегашен състав		Бъдещ състав	
	Залесена площ в ха	в %	Залесена площ в ха	в %
Бял бор	8024,1	47,0	5661,8	33,2
Смърч	61,4	0,4	25,1	0,1
Черен бор	2124,7	12,4	4427,6	26,0
Ела	0,3	-	0,4	-
Дуглазка ела	85,0	0,5	50,1	0,3
Лиственица	20,0	0,1	9,9	0,1
Веймутов бор	4,7	-	1,9	-
Бук	2977,4	17,5	3439,2	20,1
Червен дъб	7,9	-	-	-
Зимен дъб	1721,8	10,1	1570,7	9,2
Благун	52,4	0,3	28,5	0,2
Габър	157,0	0,9	101,1	0,6
Топола	4,3	-	-	-
Трепетлика	62,8	0,4	29,2	0,2
Явор	-	-	163,4	1,0
Бреза	738,5	4,4	841,5	4,9
Мъждрян	2,4	-	1,4	-
Орех	0,1	-	0,1	-
Акация	60,1	0,4	9,6	0,1
Келяв габър	929,1	5,4	312,9	1,8
Воден габър	5,7	-	0,8	-
Джанка	0,6	-	2,1	-
Елша	10,2	0,1	6,2	-
Кестен	3,3	-	1,6	-

Клен	1,3	-	1,3	-
Круша	-	-	4,6	-
Турска леска	1,0	-	1,0	-
Сребролистна липа	4,0	0,1	273,3	1,6
Череша	2,3	-	93,3	0,6
тп Vachelieri	-	-	2,5	-
тп I-214	-	-	0,9	-
Киселица	-	-	0,9	-
ВСИЧКО	17062,9	100,0	17062,9	100,0

Характеристика на горския фонд

Площта на земите на горския фонд е 20974,9 ха гори и горски пасища с държавно значение. Предмет на този лесоустройствен проект са 19885,5 ха. Горските пасища са 1089,4 ха.

Площта на чуждите земи в сред горския фонд е 104,4 ха, от която шосета - 34,7 ха, реки – 69,7 ха. За горите, създадени върху собствени земи (ССФ), е изработен отделен лесоустройствен проект.

Таблица № 6
Разпределение на общата площ по вид на земите

Вид на земите	Площ в ха	%
Залесена площ	17062,9	85,7
Незалесена дървопроизводителна площ	393,2	2,0
Недървопроизводителна площ	2429,4	12,3
Горски пасища	1089,4	-
ОБЩО:	20974,9	100,0

Таблица № 7
Разпределение на общата/залесената площ по вид на горите

Вид на горите	Площ в ха	%
Иглолистни	13347,6 / 12096,7	63,6 / 70,9
Широколистни високоствъблени	454,5 / 436,1	2,2 / 2,6
За реконструкция	3977,3 / 1436,2	19,0 / 8,4
Издънкови за прерастване	1807,9 / 1801,7	8,6 / 10,6
Издънкови за превръщане	1365,6 / 1270,2	6,5 / 7,4
Нискоствъблени	22,0 / 22,0	0,1 / 0,1
ВСИЧКО:	20974,9 / 17062,9	100,0

По своето предназначение площта на лесничеството, предмет на този лесоустройствен проект, се разпределя както следва: 14305,3 ха (71,9%) гори с дървопроизводителни и средообразуващи функции и 5580,2 ха (28,1%) гори ЗРЗТ. Разпределението на горите и голите горски площи по групи гори и функции е дадено в Таблица № 8.

Таблица № 8
Разпределение на общата площ по групи гори и функции

Групи гори	Иглолистни		Широколистни		Всичко	
	обща площ	залесена	обща площ	залесена	обща площ	залесена
ДС Функции	10197,7	9318,4	4107,6	3612,2	14305,3	12930,6
Защитни	2863,2	2505,9	2054,2	984,2	4917,4	3490,1
Рекреационни	235,8	221,9	185,5	179,3	421,3	401,2
Защитени	0,6	0,6	2,2	2,1	2,8	2,7
Други	50,3	49,9	188,4	188,4	238,7	238,3
Общо ЗРЗТ	3149,9	2778,3	2430,3	1354,0	5580,2	4132,3
Общо ДСФ+ЗРЗТ	13347,6	12096,7	6537,9	4966,2	19885,5	17062,9
Горски пасища	-	-	1089,4	-	1089,4	-
ОБЩО	13347,6	12096,7	7627,3	4966,2	20974,9	17062,9

В лесоустройственият проект от 1981 година е предвидено общо ползване в размер на 126290 куб.м (средно годишно 10524 куб.м), от което 2618 куб.м годишно от главни сечи

и 7870 куб.м годишно от отгледни сечи и санитарни сечи. Отсечени са общо 151480 куб.м (средно годишно 12623 куб.м) или 119,9% от предвиденото. Изпълнението от главни сечи е 55450 куб.м (ср. год. 4620 куб.м) или 176,4%, а от отгледни и санитарни сечи 96030 куб.м (ср. год. 8003 куб.м) или 101,7% от предвиденото. Настоящото лесоустройство предвижда общ добив от 279450 куб.м с клони или 220900 куб.м без клони (средно годишно 22090 куб.м) – 2910 куб.м добив от главни сечи и 19180 куб.м от отгледни и санитарни сечи.

Санитарно състояние на гората

Санитарното състояние на насажденията в района на ДЛ "Ардино" е добро. В горите на лесничеството се срещат почти всички насекомни вредители. При теренните проучвания се установи, че най-масово по цялата територия на лесничеството към края на август и целия септември боровите култури се нападат от борова процесия. Повредите от вятър и сняг заемат главно място през ревизионния период. Повредите от мокър сняг се срещат навсякъде из лесничеството, тъй като горите тук са предимно млади борови култури. Някои от тях са с пречупени върхове, а други са наведени и пречупени на петна.

През ревизионния период са извършени немалко нарушения. Най-много са нарушенията от незаконна сеч – 1151 броя. На второ място са нарушенията от незаконна паша – 1123 броя. Констатирани са и 12 нарушения от разораване. Нарушенията по лова и риболова са 76 броя.

През изминалия ревизионен период са допуснати само 3 пожара на площ от 2,5 ха.

Странични ползвания

Таблица № 9
За страничните ползвания

Странични ползвания	Мярка	Предвидено по ЛУП (1981-1992) средногодишно	Реализирано средногодишно	Предвидено по ЛУП (1994-2003) средногодишно
Паша - площ	хектари	9982	10050	12177,5
Едър добитък	брой	6688	3650	8156
Дребен добитък	брой	39927	39927	50826
Сено	тона		-	20
Листников фураж	пр.куб.м		-	4

Лов и риболов

Таблица № 10

Фауна – видов състав:

Клас	Разред	Видове
Бозайници	Чифтокопитни	сърна, муфлон, дива свиня
	Зайцеподобни	заек
	Гризачи	катерица, обикновено горска мишка, полска мишка, сив плъх, воден плъх
	Насекомоядни	таралеж, къртица
	Прилепи	остроух нощник, дългопръст нощник
	Хищници	чакал, лисица, дива котка, язовец, белка, видра
Птици	Кокошеви	фазан, яребица, пъдпъдък
	Гълъбови	гривяк, гургулица, гугутка
	Пеликанови	къдроглав пеликан, голям и малък корморан
	Щъркелови	лопатар
	Гъскови	зеленоглавка, зимно и лятно бърне; мигранти – голяма и малка белочела гъска, червеногуша гъска, сива гъска, ням лебед, червен ангъч, сива патица, потапница
	Дъждосвирцови	малка рибарка
	Дневни грабливи	обикновен мишелов, голям и малък ястреб, белошипа и черношипа ветрушка, орел рибар, малък

		креслив орел
	Нощни грабливи	горска улулица, забулена сова, кукумявка
Влечуги	Костенурки	шипобедрена и шипоопашата костенурка
	Люспести	зелен гущер, жълтокоремник, слепок, пепелянка, обикновена водна змия, пъстър смок, смок мишкар, стрелец, вдлъбнаточел смок, безкрак гущер
Риби	Есетрови	моруна, есетра, чига, виза, пъструга
	Селдови	дунавска скумрия (карагъоз), малка дунавска скумрия (харип, блеч), дунавска пъстърва
	Щукови	обикновена щука
	Шаранови	див шаран, шаран, каракуда, толстолоб, платика, червеноперка, бабушка, распер, уклея, бяла мряна, морунаш, сом, гулеш, щипок
	Трескови	михалца
	Костурови	бяла риба, бибан, обикновен костур, попчета, слънчева риба

Защитени територии

В района на ДЛ "Ардино" са обявени следните защитени природни обекти:

Природна забележителност "Находище на родопски силивряк", обявена със заповед № 415/12.06.1979 на КОПС, с обща площ 0,1 ха в землището на с. Любино, местността "Гуйлич", подотдел 125м.

Природна забележителност "Находище на родопски силивряк", обявена със заповед № 531/25.09.1978 на КОПС, с обща площ 0,1 ха в землището на с. Дядовци, подотдел 142в.

Природна забележителност "Хладилната пещера", обявена със заповед № 415/12.06.1979 на КОПС, с обща площ 0,1 ха в землището на с. Любино. Представлява естествен хладилник – скалиста пещера с постоянна ниска температура.

Историческо място "Дяволския мост", обявено със заповед № 776/19.10.1979 на КОПС, с обща площ 2,0 ха в землището на с. Дядовци. Представлява римски сводест мост – античен архитектурен паметник.

Историческо място "Калето", обявено със заповед № 345/17.05.1979 на КОПС, с обща площ 0,5 ха в землището на с. Гърбище. Останки на стара крепост от времето на траките.